

RONDETAFELGESPREK TELEVISIE

WAAR GAAT HET NAARTOE?

Enige tijd geleden namen op uitnodiging van AV & Entertainment Magazine en D&MS sleutelfiguren uit de branche plaats aan tafel om te discussiëren over de stand van zaken op het gebied van registratiewagens. Die formule beviel en dus was het onlangs tijd voor een tweede tafeldiscussie, met nieuwe deelnemers én nieuwe onderwerpen: de toekomst van playoutsystemen, de rol van IP daarin en alle mogelijkheden en valkuilen die dat met zich meebrengt. Teun van Thiel Joost Franken

Waar gaat het in de televisiewereld naar toe? Via kabelnetwerken wordt televisie aangeboden en mensen zappen langs kanalen, maar blijft dat nog jarenlang zo? Of gaat het de andere kant op en gaan we écht kijken op tablets en telefoons? En wat betekenen de ontwikkelingen voor de manier van televisie maken en het verspreiden en aanbieden van de content? Aan de heren aan tafel de vraag hoe zij hun rol zien veranderen in de nabije toekomst

en wat de consument volgens hen gaat willen. Jan Derksen (D&MS) geeft aan dat bij hem als system integrator al veel veranderd is: "Tien jaar geleden bouwden we reportagewagens...dat was een en al videosnoer en BNC-connectoren. Bij de projecten die we nu bouwen is het 90% Cat 5 en IP-routers wat we erin sleutelen, dat heeft niks meer met video te maken. Ik ben dan ook benieuwd waar we met zijn allen naartoe gaan."

DE DEELNEMERS VLNR:

- Josbert van Rooijen (Manager Broadcast & IT bij SBS Broadcasting)
- Hank van de Loo (Manager AV Techniek bij RTL Nederland)
- Allard Berends (Directeur/hoofdredacteur bij Omroep Flevoland)
- Jan Derksen (Directeur D&MS)
- Raymond Lamphen (Program Director bij Ericsson)
- Ferry Kesselaar (Manager Technologie bij de NOS)

HD

De belangrijkste verandering die de laatste jaren heeft plaatsgevonden op het gebied van uitzendstraten is de overgang van SD naar HD. Hank van de Loo geeft aan dat de uitzendstraten van RTL Nederland al een jaar of vier HD zijn. "Het fictiemateriaal dat we uitzenden is ook al jaren allemaal HD", geeft hij aan. "Op dit moment is alleen de nieuwsomgeving nog SD, maar die wordt nu helemaal vernieuwd. Over een maand zijn onze vier lijnen naar Luxemburg HD en begin volgend jaar geldt dat ook voor de nieuwsomgeving." De discussie is volgens Van de Loo soms nog dat HD produceren net wat meer kost, waardoor voor SD gekozen wordt: "Daar zit wel een stukje irritatie aan mijn kant. Je weet dat er een HD-trein staat, dus jongens, doe het dan ook in HD en zet die schakelaar om."

DEDICATED

Zoals bekend komen de uitzendingen van RTL nog altijd vanuit Luxemburg. Mainchannels RTL 4, 5, 7 en 8 komen er vandaan, evenals themakanalen als RTL Crime, RTL Lounge en Telekids. "We hebben er voor elk soort RTL een dedicated playout", vertelt Van de Loo desgevraagd. "De Belgen hebben er ook hun playout zitten, naast nog een aantal themakanalen, maar dat zijn dus wel gescheiden playouts." Op de suggestie van Raymond Lamphen (Ericsson), waarom je niet gewoon één playout gebruikt van waaruit je twintig kanalen kan afspelen met één en dezelfde trein, reageert Van de Loo: "Bij een themakanaal kun je het heel lang van te voren programmeren, dan kan één persoon inderdaad vijftien kanalen in de gaten houden. Maar wij hebben heel veel live programmering. Dan moet je altijd mensen in de regie hebben en moet je er ook een dedicated ruimte voor hebben. RTL 4 en RTL 7 hebben het meeste live, daar zit gewoon dedicated iemand en die heeft het hartstikke druk."

FILEBASED

Bij SBS Broadcasting is de playout in 2009 compleet omgebouwd naar HD, vertelt Josbert van Rooijen. "Sinds begin vorig jaar zijn alle faciliteiten ook HD. Alle content wordt tegenwoordig over IP

aangeleverd en veel content verlaat het pand ook op die manier. Veel 'on demand content' natuurlijk, maar ook lineaire signalen gaan over IP. Het wordt niet meer op prijs gesteld als mensen op band aanleveren, maar de BBC levert HD bijvoorbeeld alleen op band af. We kunnen het nog wel verwerken, maar het gaat echt om minder dan één procent. We hebben zo'n 500 partijen die over IP aanleveren en dat gaat hartstikke goed." Raymond Lamphen geeft aan dat het bij de NPO volledig filebased is: "Daar komt geen bandje meer het pand binnen", zegt hij. "Theoretisch gezien zal het vast nog kunnen, maar het is al een jaar of drie helemaal filebased." Ferry Kesselaar geeft aan dat bij de NOS veel 'XD Cammetjes' binnenkomen. "Maar heel veel komt via FTP binnen of via de NOS Mediacloud®, dat systeem werkt echt heel goed."

INTERNET

Voor de regionale omroepen is HD helemaal geen issue, vertelt Allard Berends: "Simpelweg omdat we niet in HD op de kabel kunnen. RTV Oost is de enige die in HD uitzendt. Wij gaan waarschijnlijk dit najaar naar HD, maar dan tot en met de server. Op die manier kun je in ieder geval wel alles archiveren in HD. Uitspelen heeft geen zin, aangezien de kabel geen ruimte heeft om een HD-sigitaal door te geven. Dan heeft het dus ook geen zin om je organisatie aan die kant naar HD te brengen." Berends geeft wel aan dat tegenwoordig allerlei andere zaken gaan spelen waarvoor HD interessant is: "Er zijn buiten de kabel om namelijk steeds meer andere interessante kanalen waarop je kan gaan inzetten. Bij ons in huis wordt daar heel veel over nagedacht. Als je kijkt naar kanalen als Youtube en Facebook, daar zitten gewoon wel HD-mogelijkheden. Als je kijkt naar de specifieke nieuwscontent die wij maken, dan is internet daarvoor langzamerhand belangrijker aan het worden dan het televisiesigitaal. Dat kan ook in HD en dat maakt het extra interessant."

OTT

Een term die meerdere keren valt is 'Over The Top TV' (OTT), simpel gezegd het aanbieden van content op andere manieren dan via het traditionele televisiesigitaal. Berends ziet het belang

er zeker van in: "Vorig jaar zaten wij in Flevoland met onze website op zo'n één miljoen hits per maand. Dit jaar zijn het in diezelfde maand twee miljoen hits, om maar even aan te geven wat de groeicurve daarin is. Als je onderzoek verricht, dan zie je dat televisie afneemt. Dat is ook niet raar, want zeker nieuwsgerelateerde content heeft het helemaal in zich om snel geconsumeerd te worden. Daarvoor hoef je niet voor je televisie te gaan zitten, dat kan prima op je mobiel, iPad of laptop." Feitelijk gezien maken ze bij Omroep Flevoland al helemaal geen nieuwsuitzending meer, geeft Berends verder aan: "We maken clipjes die op enig moment 'gegrabbed' worden en in een uitzending worden gegooid. In de loop van de dag zijn die clipjes ook al weggespeeld op de website en op Facebook e.d. En als er ergens iets groots gebeurt, dan doen we dat live." Ferry Kesselaar knikt instemmend: "Voor nieuws geloof ik daar wel in, maar voor breaking news en grote live evenementen zetten mensen toch nog steeds de TV aan. Dat betekent echter niet dat je het niet op andere platformen doet. Je moet breaking news brengen als je het hebt, op elk platform. Je productieproces draait, je publiceert nieuws als het er is op al die platformen en vervolgens zul je dan de samenvatting van de dag in een bulletin op televisie te zien krijgen."

MEER FEEDS

Aan Jan Derksen de vraag of hij – als hij op dit moment een compleet nieuwe playout zou bouwen – direct feeds naar 'meer dan het tv-signaal alleen' zou inbouwen. "Dat ligt aan de vraag en over welk land je praat", reageert hij. "Als je nu een playout bouwt, dan bouw je een IT-platform dat uiteindelijk geschikt is voor meerdere manieren van uitspelen. We zijn op dit moment voor Ericsson met een playout bezig voor de NPO, daar zit geen videosnoer meer in.

Dat is wat er op het moment verandert. Dan heb je enerzijds AVB (Audio Video Bridging, red.) en heb je nog de point-to-pointverbindingen op videoniveau, wat vertaald is naar Cat 5 en wat nog het meeste lijkt op het oude vertrouwde video. Maar het platform daarachter, van het uitspelen van je files, dat is een stream die weggespeeld wordt. Dat kan ook een multiple stream zijn, dat maakt helemaal niks meer uit."

RECHTEN

Hank van de Loo kaart aan dat er steeds meer smaken bijkomen, wat ook een ander belangrijk aspect met zich meebrengt: de rechten die aan de content hangen. "Wij mogen bijvoorbeeld in onze nieuwsuitzending bepaalde voetbalfragmenten uitzenden, maar die mogen we dan weer niet tonen op internet. Het management over de content wordt ook een heel belangrijk onderwerp. Dat proberen we nu al aan de voorkant uit te splitsen. We willen direct al aangeven wat wel of niet naar bepaalde bronnen mag. Op die manier kun je heel snel actuele dingen wegzetten en ook je rechten goed in de gaten houden. Dat is echt een complexe kwestie. Bovendien heeft elk platform weer zijn eigenaardigheden." Josbert van Rooijen ziet er een bedreiging in: "Omdat de consument het uiteindelijk perse wil en het wel mogelijk gemaakt wordt door de consumentenindustrie. Als je een Samsung televisie hebt, dan kun je op je Samsung tablet hier gewoon televisie kijken, zonder dat partijen als RTL en SBS daar de rechten voor hebben afgedekt." SBS Broadcasting heeft één installatie die de verspreiding van de content van alle kanalen managet. Van Rooijen: "Toen wij gingen starten met het professionelere 'Programma Gemist', hebben we een platform laten bouwen dat continu alle kanalen registreert. Frame-accuraat, het weet vooraf

al exact wat er moet gebeuren. Binnen een seconde lopen er al verschillende FTP-sessies naar partijen als UPC en Ziggo, met de benodigde codecs voor hun 'gemist-platform'. Je houdt wel zelf onder controle hoe snel je dat wegstuurt voor deze doeleinden."

UITZENDSTRAAT

Raymond Lamphen kaart aan dat Ericsson aan het kijken is naar een uitzendstraat met honderd kanalen, die door verschillende omroepen gebruikt kan gaan worden. Landelijk, internationaal, regionaal, dat maakt dan allemaal niet meer uit. Op die manier hoeft ook niet iedere partij zijn eigen uitzendstraat te hebben. "Wij zien wel een businessmodel waarbij we op basis van één technologie een platform bouwen waarmee we kunnen gaan schalen van tien, naar twintig, tot wel honderd kanalen. We hebben dan de uitzendstraat staan, als je problemen hebt dan bel je en even later ben je op zender. Je mirrort je content en mirrort je schema en zendt uit. Dat kun je vervolgens natuurlijk ook met je premium channels doen." Lamphen merkt wel dat de emotie bij de verschillende partijen nog in de weg kan staan: "Je hoort dan dingen als 'ik ga toch niet met een SBS en NPO in één uitzendstraat zitten, want stel je toch eens voor dat SBS op Nederland 3 wordt uitgezonden'. Dat is de emotie die nog bestaat, maar dat is natuurlijk onzin." Josbert van Rooijen ziet dat we op een keerpunt staan in het gebruik van dergelijke technologieën. "Op ons niveau was het tot nu toe niet mogelijk om een hele playout

volledig IT-based te maken. Dat kan nu wel en daardoor worden dit soort dingen heel goed mogelijk. Bovendien maakt ook de productiviteit het mogelijk. Het gaat ook gebeuren, maar wanneer dat precies is? Het heeft te maken met het moment waarop je je uitzendstraat moet gaan vervangen. De volgende uitzendstraat van SBS, dat kan overigens nog wel even duren, die zullen we niet op dezelfde manier gaan bouwen als we dat nu gedaan hebben."

VERTROUWEN

Hank van de Loo vraagt zich af of een partij als SBS dan bereid zou zijn een uitzendstraat te delen met 'zijn' RTL of bijvoorbeeld de NPO. Josbert van Rooijen: "Dat maakt niet uit. Als je proces 100% IT is en alles is helemaal goed doorgetest, dan werkt het gewoon en heb je niks met elkaar te maken." Hank van de Loo geeft wel aan dat het ook nog altijd gedeeltelijk mensenwerk is, zeker wanneer je live dingen doet: "We zenden de hele dag op RTL Z uit en dan komt het toch wel af en toe voor dat de studio niet klaar is of dat er iets mis is met de verbinding. Dan zal er toch handmatig ingegrepen moeten worden." Feit is dat nu eenmaal niet alles in waterdichte schema's gezet kan worden. Bij live en nieuws heb je nog altijd mensen nodig, maar ook daar wordt door veel partijen over nagedacht. Raymond Lamphen: "Je moet hierin een onderscheid maken tussen je regie en je playout. Nu zit er heel veel playout in je regie, maar je kan een deel van de play-

out uit je regie halen en die ergens anders neerzetten. En dan maakt het echt niet uit of dat op de Noordpool, de Zuidpool of in Hilversum staat. Die kant gaat het volgens mij echt op. We vragen ons wel eens af of we nu eerst die 100-kanaals playout moeten gaan bouwen en dan moeten kijken wie er komt, of dat we eerst moeten zorgen dat we er tien hebben waarmee we het kunnen bewijzen, om vervolgens te gaan opschalen. Het liefst doe je dat laatste, maar wie komt er dan als eerste? Grote partijen als NBC hebben daar veel minder moeite mee. Die hebben twee jaar terug kanalen van Canada naar Londen verhuisd. Dat maakt ze niks uit, want die zenden wereldwijd uit." Volgens Josbert van Rooijen is het ook een kwestie van het vertrouwen dat partijen moeten hebben in de technische processen. "Dat vertrouwen groeit. Vijf jaar geleden had ik niet vertrouwd op een internetverbinding om een programma voor morgen binnen te krijgen, nu maak ik me daar geen enkele zorgen om. Het vertrouwen in andere, betere technologische processen zal ook op die manier gaan toenemen."

FLEXIBILITEIT

Wat volgens Ferry Kesselaar belangrijk is om in het oog te houden bij alle veranderingen, is de mate van flexibiliteit en controle die je nog in je processen wil bewaren, afhankelijk van de content die je maakt en uitzendt: "Als je bepaalde dingen in je proces naar voren zou halen, dan zou er een hoop rust ontstaan. Maar wat je ziet is dat TV-makers het liefst tot het einde willen wachten met het doorvoeren van wijzigingen en het toevoegen van ondertitels en naamtitels. Wij willen in CYBERNOS 2.0 nu het internet nog meer naar voren halen in het proces. Dat betekent dat die items kant en klaar moeten zijn en dat we de werkzaamheden van de regie naar de montage halen. Bij RTL doen ze dat al, maar dat was eerst bijzonder lastig bij de NOS. Nu gaan

we het uiteindelijk toch doen. Plak je eigen ondertitels maar in en ga je eigen titels er in zetten. Maak het wel eenvoudig voor de gebruikers! Een half jaar geleden was het echt onbespreekbaar. Dat ging dan ten koste van de kwaliteit, maar het schuift nu wel gewoon weer op. Maar wie controleert het dan als er een foute tekst in staat? Als NOS kan dat namelijk echt niet, dus daar zul je toch naar moeten kijken."

BREAKING NEWS

"Ik denk dat het tweeledig is", haakt Jan Derksen in. "Er zijn allerhande tools die je als gereedschap gebruikt om je dingen makkelijker te maken, maar een controlefunctie wegbezuinigen, dat is een heel ander iets. Het gereedschap is makkelijker geworden en je kunt op die manier meer, daarom heb je ook geen vijftien mensen meer nodig om een item te maken." Als het om automatisering gaat, dan krijgt Hank van de Loo nog wel eens de vraag voorgelegd wat er dan gebeurt als er breaking news is, vertelt hij: "Ook breaking news ontwikkelt zich volgens een voorspelbaar patroon: ergens op de wereld gebeurt een calamiteit. Beelden zijn er op dat moment nog niet, maar de presentator kan de calamiteit al wel melden. Wat later komen de eerste beelden dan binnen, die dan becommentarieerd worden door bijvoorbeeld een expert via de telefoon. Nog later kun je dan experts fysiek naar de studio halen voor commentaar. Je kunt het bijna uittekenen. Waarom is dat speciaal?" Ferry Kesselaar reageert: "Nou ja, ik heb altijd de neiging om dit soort processen vanuit mijn eigen interne klanten te benaderen en zij hebben daar toch een volstrekt andere beleving van. Maar goed, op het moment dat je in die discussie gaat gebeuren, ben je eigenlijk al verloren. Gebruikers moeten de voordelen daarvan eerst zelf zien. Los daarvan, ik zit ook in een EBU-werkgroep 'Integrale productiesystemen' en

daar zie ik toch weer dezelfde processen zich voltrekken: de eeuwige discussie die je met redacties hebt over wat er dan moet zijn in het geval van een uitzonderingspositie. Wat is dan de legitimatie om het groot te houden? Dat zijn de criteria die gebruikers toch vaak aangeven, de techniek kan daar niet leading zijn. Hoogstens processen faciliteren en vereenvoudigen.”

4K

Wie naar de toekomst van de broadcastindustrie kijkt, komt overal 4K tegen. Vraag is aan tafel dan ook of we dat ook in Nederland snel zullen krijgen? Josbert van Rooijen: “Absoluut, maar wijzelf de komende jaren nog niet. De consumentenindustrie komt al met 4K en die partijen zijn ook in staat om de hele waardeketen, of in ieder geval de technische keten, te faciliteren. Sony komt met enigszins betaalbare 4K televisies voor de echte liefhebber, maar ook met een kastje om de content daar naartoe te brengen. De introductiecurve van zulke producten is tegenwoordig veel steiler, dus zal het naar mijn mening ook sneller gaan dan met HD gebeurd is.” Het gaat in den beginne wel vooral om de consumentkant, zo wordt benadrukt. “Ik denk dat wij er minder snel in mee zullen gaan”, vertelt Van Rooijen verder. “Onze installaties hoeven de komende vijf jaar nog niet vervangen te worden, maar ik denk dat de consument tegen die tijd al lang en breed in de 4K-toestellen zit. Youtube staat al lang vol met 4K-materiaal, dus Over The Top TV met 4K gaat sowieso gebeuren. Vraag is dan ook of we nog 4K gaan krijgen in de traditionele broadcasting.”

4K DISTRIBUTIE

Ook technisch gezien moet er nog heel wat gebeuren voor een 4K distributieketen gaat ontstaan, geeft Jan Derksen aan. “De grote fabrikanten kijken natuurlijk allemaal naar 4K, alleen hebben ze allemaal 1-chip camera’s. Dus je hebt heel veel andere nadelen ten opzichte van de 3-chippers. Daar zal nog een evolutie moeten plaatsvinden. Als je met de huidige 3-chippers anders omgaat door de processing aan te passen, dan kunnen ze makkelijk 4K – en zelfs meer – aan. Maar het transmissiestuk, vanaf de camera naar jullie procesketen, heeft nog helemaal geen nut, want je kan er niks mee. Er zal nog heel veel achter moeten komen om het uiteindelijk als 4K te kunnen distribueren. Films e.d. kan nu allemaal al op 4K, maar live dingen in 4K distribueren, dat lukt nog niet.” Ferry Kesselaar: “Het technisch lagere segment, de nieuwsitems en dergelijke, zie ik sowieso niet in 4K gebeuren. Tegelijkertijd zie je ook andere ontwikkelingen. Ik sprak een Engelse producent die aangaf dat het hartstikke mooi is om de Olympische Spelen in 4K te doen, maar dat ze ook een heleboel kleine evenementen hebben die niets opleveren en die zou hij juist graag in een lager segment willen produceren.” Allard Berends geeft aan dat er meer mogelijkheden zijn: “Als je het dan over kleinere sportevenementen hebt; binnenkort is bij ons in de buurt het WK Skeeleren. Daar wordt gewoon een ENG-registratie van gemaakt, maar er komt ook een specifieke stream, een soort internetopname, die gewoon de wereld overgaat. Als jij dan het skeeleren wilt bekijken, dan doe je dat gewoon op internet. Dat komt dan al helemaal niet meer op televisie. Ook die kant gaan we dus met zijn allen op.” ■